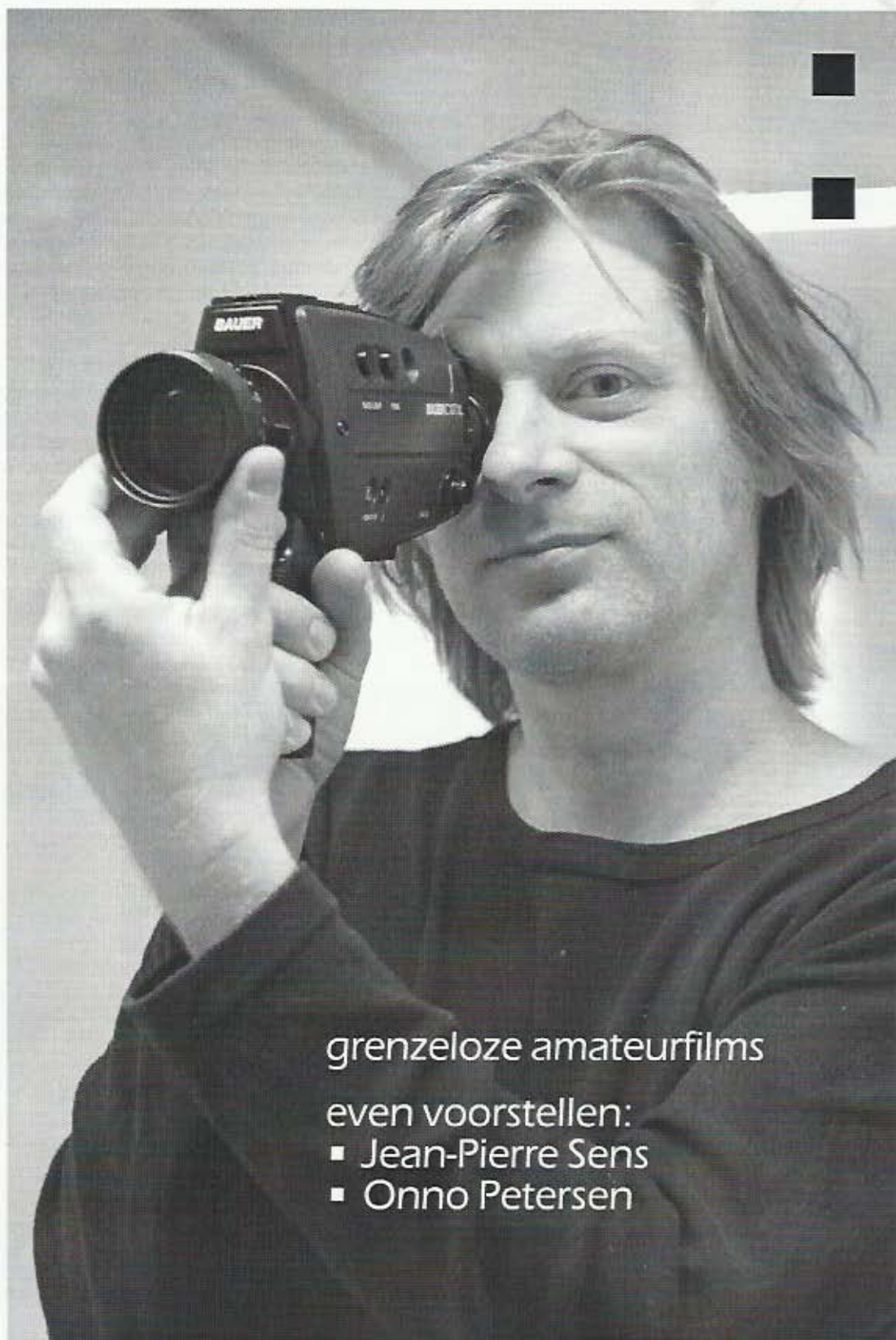

Stichting Amateurfilm

nummer 1
voorjaar 2008

grenzeloze amateurfilms

even voorstellen:

- Jean-Pierre Sens
- Onno Petersen

De Stichting Amateurfilm organiseert jaarlijks de Dag van de Amateurfilm

Correspondentie adres

Hartingstraat 187
3511 HV Utrecht

Web adressen

www.stichtingamateurfilm.nl
www.amateurfilmer.nl

Nieuwsbrief verschijnt drie maal per jaar en wordt automatisch toegezonden aan donateurs. Minimum bijdrage • 15,- per jaar.
giro: 4280168 t.n.v. Stichting Amateurfilm, Utrecht

Adres redactie

info@stichtingamateurfilm.nl
of zie correspondentie adres

Eindredactie en coördinatie:
René Koenders

Bijdragen:

Carine Hekker
Onno Petersen
Jean-Pierre Sens
Herman de Wit

Foto's

Carine Hekker
Jean-Pierre Sens
Onno Petersen
Huis van Alijn, Gent
Stichting Amateurfilm

Vormgeving en lay-out

Bert Aarts

Vormgeving en logo

Daniel Steinmeier

Druk

Printservice De Toekomst

Foto omslag

Onno Petersen

www.stichtingamateurfilm.nl

Berichten

Nieuwe huisstijl

Jarenlang was 'de man met de camera' ons logo. De Stichting is echter aan het veranderen en hierbij hoort een nieuw logo en een nieuwe huisstijl. De eerste Nieuwsbrief in de nieuwe stijl is er dan eindelijk. Ook onze website is sinds half april in een nieuwe jas gestoken. Hartelijk dank aan Daniel Steinmeier voor het ontwerp en voor je inzet als onze nieuwe webmaster!

Bestuur

In april is Jean-Pierre Sens tot het bestuur van de Stichting Amateurfilm toegetreden in mei gevolgd door zijn collega Onno Petersen, welkom allebei! Jean-Pierre is een oude bekende van de Stichting. Zijn bedrijf SuperSens is bijvoorbeeld al jaren sponsor van de Nieuwsbrief. In deze Nieuwsbrief stellen Jean-Pierre en Onno zich aan u voor en vertelt Jean-Pierre honderduit over zijn bedrijf.

Dag van de Amateurfilm 2008

De eerstvolgende Dag van de Amateurfilm zal plaatsvinden op **vrijdag 26 september 2008**. De samenwerking met het Nederlands Film Festival zetten we graag voort. Ditmaal is het thema van de Dag "Grenzenloze amateurfilms". Dit is ook de naam van een nieuw project waar de Stichting mee bezig is. Carine Hekker ligt in deze Nieuwsbrief alvast een tipje van de sluier op. Tot slot vertelt Herman de Wit over de film "C'est la vie" welke op de Dag van de Amateurfilm te zien zal zijn.

Ik las laatst een film...

In de komende nieuwsbrieven willen we wat voorbeelden geven van de diverse filmklassen die men bij SuperSens tijdens de voorbereiding van te digitaliseren films zoal tegenkomt, met veel huisvlijt en fantasievol zonder plakpersje gemaakt. Hoe ze thuis door de projector liepen laat zich vaak wel raden!

Dit is een mooi staaltje van een creatieve film-las. Een flinke overlap van de filmuiteinden om de boel wat te versterken, op het oog de perforaties gelijkgelegd, en een flink stuk Leukoplast om het af te ronden. Er is wel bijzondere aandacht aan de perforaties besteed: ze liggen bijna vrij!

Even voorstellen:

Jean-Pierre Sens

Jean-Pierre Sens is geen vreemde voor de Stichting Amateurfilm. Trouwe lezers van de Nieuwsbrief kennen al jaren de advertentie van zijn bedrijf SuperSens. Sinds kort maakt Jean-Pierre deel uit van het bestuur van de Stichting Amateurfilm. De hoogste tijd om Jean-Pierre en zijn bedrijf eens aan u voor te stellen.

Jean-Pierre Sens (Hilversum 1965) begon tijdens zijn AV studie aan de Gerrit Rietveld academie in 1992 met het ontwikkelen van zijn eigen 8mm en 16mm films. Gedurende een periode van 10 jaar maakte hij het voor zichzelf en anderen mogelijk om als kleine onafhankelijke filmmaker actief te kunnen zijn. In 2001 begon hij met de volgende stap: het digitaliseren van het net ontwikkelde filmmateriaal.

Jean-Pierre richtte vervolgens het bedrijf SuperSens op. In de daaropvolgende 6 jaar heeft het digitaliseren van 8mm en 16mm films een enorme vlucht genomen. Inmiddels werken er in zijn bedrijf 11 mensen en bestaan de klanten voornamelijk uit particulieren die hun privé-materiaal willen laten overzetten. Een groeiende aantal klanten bestaat uit filmarchieven en -instellingen.

Techniek is belangrijk voor SuperSens, maar het is geen technisch gedreven bedrijf. "We worden gedreven door passie voor het medium film en de inhoud van de beelden. We onderkennen het belang van bewaring, conservering en ontsluiting," aldus Jean-Pierre.

Jean-Pierre streeft ernaar het gebruik van film, en het 8mm formaat in het bijzonder, te stimuleren. Veel professionele gebruikers hebben de specifieke eigenschappen en sfeer van dit filmformaat ontdekt. Het is de laatste tijd gelukt zelfs meerdere filmmakers voor het dubbel 8mm formaat te enthousiasmeren. SuperSens levert uit voorraad Super8 en Dubbel8 filmmateriaal. Er worden hiervoor door verschillende merken, oa. Kodak en Foma, nog altijd films geleverd. Het ontwikkelen van het materiaal wordt echter niet door SuperSens zelf gedaan. Dit werk wordt uitbesteed aan een laboratorium in Berlijn waar bijna dagelijks nog 8mm films worden ontwikkeld.

In het tijdperk van High Definition video heeft de oude vertrouwde 8mm film toch z'n eigen plaats weten te veroveren. Het zijn de korrel en de kleuren, de soms schilderachtige weergave van de werkelijkheid, die professionals voor

8mm film doen kiezen. De 8mm beelden scheppen een sfeer. De technische imperfectie draagt juist bij aan de waardering van de beelden en lijkt het materiaal een zekere authenticiteit te geven. Het materiaal wordt overigens veelvuldig "versneden" met op video opgenomen beelden. De 8mm beelden dienen dan als extra laag, als smaakmaker die in contrast met het scherpe videomateriaal extra diepgang schept.

Naast de techniek van het digitaliseren van 8mm, 9,5m en 16mm filmmateriaal, richt SuperSens zich tevens op de inhoud van de films. Door het proces van film digitaliseren komen zij namelijk beelden tegen vanaf eind jaren 20 tot heden: beelden van huiselijke tafereelen, feestdagen, kinderen en vakanties lijken vaak slechts interessant voor de betreffende families. Vanuit een historisch oogpunt zijn veel van deze beelden echter ook voor anderen interessant omdat ze een tijdsbeeld schetsen. Doordat de beelden in de privé-sfeer zijn opgenomen realiseren de bezitters zich vaak niet dat zij over beelden beschikken die op een unieke manier het verleden verbeelden. Uit verschillende periodes komt SuperSens veelvuldig kleding, interieur, vrije tijd, maar ook steden, gebouwen, infrastructuur en verkeer tegen. Deze films kunnen ken-

nis en inzichten over het verleden in een ander daglicht zetten.

Jean-Pierre vertelt: "SuperSens is momenteel bezig om een archief aan te leggen van filmmateriaal dat, naar onze mening, een relevante historische waarde bezit. Dit archief willen we verder uitbreiden en categoriseren. Uiteraard gebeurt dit alles met de goedkeuring en eventuele hulp van de filmmaker of bezitter van het beeldmateriaal! Het is de bedoeling dit historische beeldarchief op het internet toegankelijk te maken. Ook zal het mogelijk zijn zelf achtergrondinformatie (tekst of geluid) toe te voegen. Zo willen we proberen cultuurhistorische momenten in Nederland op een visuele manier te behouden."

Even voorstellen:

Onno Petersen

Onno Petersen (1963) maakt sinds mei 2008 deel uit van het bestuur van de Stichting Amateurfilm.

Vanaf zijn 10e staat hij in de doka om foto's af te drukken, maar (na diverse academische omzwervingen, waaronder Kunstgeschiedenis) is hij pas drie jaar geleden gegrepen door het bewegende beeld. Dit heeft zijn leven behoorlijk veranderd!

Hij werd geboeid door een kleine serie 8mm films van het voormalige 'Filmverhuurbedrijf Wilh. Bergman'. Prachtige korte natuur- en cultuurdocumentaires die je voor de oorlog kon huren voor thuis, zoals nu de videotheek met speelfilms werkt. In korte tijd ontstond een kleine collectie van dit materiaal, samen met steeds meer oude 16mm educatiefilms. Niet alleen voor op school, maar ook voor specifieke groepen zoals militairen, politie, EHBO-ers, aange-

vuld met o.a. propagandafilms uit de koude oorlog. Na een paar keer thuis proefdraaien heeft hij samen met Johan Kallee (van Parallaxe, Amsterdam) de Sprocket Sounds avonden opgezet, inmiddels toe aan de twintigste succesvolle editie.

De interesse in en de waardering voor de amateurfilm is begonnen bij het mede-organiseren van de eerste Nederlandse versie van de Home Movie Day in 2007. Een onvergetelijke dag!

Inmiddels werkt hij bij SuperSens, en zuigt zich als een spons vol met kennis op alle vlakken van de smalfilm.

Hij wil zijn passie, kennis en organisatorische ervaringen inzetten voor de Stichting Amateurfilm.

Grenzeloze Amateurfilms

Carine Hekker

Nieuwe bestuursleden, een nieuw logo.. wat blijft is dat de Stichting Amateurfilm als doel heeft het "stimuleren van het verzamelen, behouden en gebruiken van amateurfilms en het stimuleren van publieke belangstelling voor de amateurfilm in zijn historische en hedendaagse verschijningsvormen". De Dag van de Amateurfilm is bij uitstek geschikt om met wisselende thema's voor een zo groot mogelijk publiek - professionals van erfgoedinstellingen, filmmakers, onderzoekers en natuurlijk algemeen publiek - aandacht te vragen voor de amateurfilm. Vorig jaar was het thema "Amateurfilm in de 21ste eeuw" en werd de aandacht gevestigd op het

feit dat het "verschijnsel amateurfilm" niet ophoudt met het verdwijnen van de "traditionele" amateurfilmformaten.

Grenzeloze Amateurfilms

Met de Dag van de Amateurfilm 2008 willen we aandacht besteden aan een vermoedelijke lacune in de huidige amateurfilmcollecties. We willen belangstelling wekken en discussie op gang brengen over culturele diversiteit in amateurfilmcollecties. Audiovisuele collecties en daarmee ook amateurfilmcollecties zijn immers een betekenisvol onderdeel van het Nederlands erfgoed. Daar is aandacht voor ver-

schillende culturen van migranten op zijn plaats. Het programma wordt samengesteld in nauwe samenwerking met het Nederlands Film Festival, waar de Stichting Amateurfilm met de Dag van de Amateurfilm 2008 te gast is. Met veel genoegen presenteren we de Dag van de Amateurfilm op 26 september 2008: Grenzeloze Amateurfilms.

Het bijzondere karakter van amateurfilms is bij alle activiteiten van de Stichting Smalfilmmuseum en de Stichting Amateurfilm al vaak aan bod gekomen. Een groot deel van de amateurfilms betreft familiefilms. Het fascinerende van amateurbeelden en met name familiefilms is dat vaak de relatie tussen filmer en de gefilmde van het beeld "afspat". Voor velen geldt dat het bekijken van dergelijk materiaal vaak een feest van herkenning is: we herkennen situaties, rituelen, de sfeer van de tijd. Juist in amateurfilms, en vooral in familiefilms van het dagelijks leven, kunnen verschillende culturen goed zichtbaar zijn. En tegelijkertijd hebben amateurfilms een ander effect: amateurbeelden overstijgen vaak het persoonlijke omdat ze een beeld geven van het menselijk leven dat door kijkers juist als heel universeel wordt ervaren. Anders gezegd: alle mensen hebben in hun dagelijks bestaan te maken met dezelfde dingen. We wonen, we eten, we maken deel uit van een groep, familie en leggen feestelijke gebeurtenissen - verjaardagen, huwelijken, vakanties - uit onze directe leefomgeving graag vast. Met enig idealisme kan misschien worden gesteld dat amateurfilms op die manier als bindend element kunnen worden ervaren.

Het programma

Het programma van de Dag van de Amateurfilm zal starten met een forumdiscussie. De forumleden zullen niet alleen van gedachten wisselen en discussiëren, maar ook voorbeelden tonen die hun bijdragen ondersteunen. Met de forumdiscussie als start willen we met het programma voor Grenzeloze Amateurfilms "stof doen opwaaien" en gelegenheid geven om over dit onderwerp met een brede groep betrokkenen van gedachten te wisselen om hiermee ook nieuwe initiatieven in gang te zetten. Verschillende onderwerpen komen aan bod: Hoe vindt onderzoek naar beeldmateriaal van en over verschillende culturen plaats? Hoe gaan (audiovisuele) erfgoedinstellingen om met dit onderwerp? Hoe en waar is materiaal te vinden? Welke initiatieven zijn er genomen of moeten er worden genomen? Zijn er contacten met makers in andere regio's of landen? Wat zijn de ervaringen in ons omringende Europese landen met (amateur-)films van migranten? En ook: hoe kunnen we met deze ideeën een echt gezamenlijk project maken; juist een project waarbij nieuwe Nederlanders nauw worden betrokken?

Daarnaast zullen er films te zien zijn die zijn gemaakt met (cultureel divers) materiaal uit de collecties van onder andere Beeld en Geluid. Zo maakt Gabriëlle Putuhena een productie "Wereldreis". Van filmmaker Erik Willems wordt de film "Met ons gaat alles goed" getoond.

Vorig jaar presenteerde hij op de Dag van de Amateurfilm een voorproefje bij het programma "Werk in uitvoering". De film is gemaakt aan de hand van brieven en 8mm filmmateriaal uit de jaren '30 van de vorige eeuw in Nederlands Indië.

Van de Belgische filmmaker Lieven Debrauwer wordt de film "C'est la Vie" getoond. Deze film is gemaakt op basis van amateurfilms uit de collectie van het Huis van Alijn in Gent. Daarbij zal er naar verwachting een presentatie van "best of"-amateurfilms plaatsvinden die het resultaat zijn van een samenwerkingsverband met Jongeren Cultuurcentrum Galecop in Utrecht. Daar is in samenwerking met de Stichting Amateurfilm een project gestart om migranten jongeren hun eigen leefomgeving te laten vastleggen op video.

Bij de voorbereidingen voor de nieuwe editie van de Dag van de Amateurfilm hebben we veel enthousiasme gevonden voor dit thema. Met verschillende personen en instanties is contact gelegd en is medewerking toegezegd. De Stichting Amateurfilm hoopt met Grenzeloze Amateurfilms een bijdrage te leveren aan meer en bredere belangstelling voor amateurfilm in het algemeen en daarbij een lacune in de huidige collecties te dichten.

Van de wieg tot het graf

Vlaamse compilatiefilm *C'est la vie!* van Lieven Debrauer

Het Gentse museum Het Huis van Alijn bezit een van de grootste collecties amateurfilms van België. Het museum, gewijd aan de volkscultuur van Vlaanderen, besloot in 2004 een poging te wagen haar presentatie van de cultuur van het dagelijkse leven in de negentiende en twintigste eeuw aan te vullen met amateurfilmbeelden en deed een oproep: Gezocht: bewegend beeld. Met groot succes! Het filmmateriaal stroomde binnen. Inmiddels beschikt het museum over

meer dan tweehonderd uur film over talrijke facetten van het dagelijkse leven. De films werden gedigitaliseerd en het museum vroeg filmmakers uit de overvloed aan materiaal compilatiefilms samen te stellen die in het museum en in speciale voorstellingen

elders vertoond zouden kunnen worden. Zo maakte de Gentse filmmaker Julien Vandevelde de fraaie compilatie *Schimmen uit de jaren vijftig* met materiaal uit de jaren waarin hij zelf opgroeide. En filmmaker Kadir Balci, kind van de jaren zeventig, maakte over die jaren de film *Zoete Zeventig*. Beide films waren in Nederland te zien tijdens de Dag van de Amateurfilm in oktober 2006. Op de komende Dag van de Amateurfilm in Utrecht op vrijdag 26 september (noteer deze datum alvast in de agenda!) zal een derde film worden ver-

toond gemaakt uit het vele filmmateriaal. Het is de film *C'est la vie!*, samengesteld door de Vlaamse filmmaker Lieven Debrauer. Debrauer is ook in Nederland geen onbekende. In 2001 maakte hij grote indruk met zijn eerste, ook in Nederland succesvolle speelfilm *Pauline & Paulette*. Een film die op vele festivals werd bekroond en in eigen land in maar

liefst vier categorieën werd onderscheiden met de nationale filmonscheiding, de Joseph Plateau-prijs. In 2004 volgde zijn tweede speel-

film, *Confituur*. Voor hij met zijn lange speelfilms begon, maakte Debrauer een reeks korte films, terwijl hij al jong actief was als amateurfilmmaker. Geen wonder dat Het Huis van Alijn hem vroeg ook een film samen te stellen uit de omvangrijke amateurfilmcollectie.

De titel *C'est la vie!* komt van de krant van die naam die een dame in de trein zit te lezen aan het begin van de film. Daarna volgt Debrauer het dagelijks leven op de voet. Na een gezinnetje op weg naar een moeder-

huis, waar een moeder trots de nieuwgeborene toont, monteert Debrauer een groot aantal baby's: in bad, op de weegschaal, in de wieg en op de babytafel. Dan volgen beelden van de eerste voetstappen van een groot aantal baby's. Vast thema is het uitblazen van de kaarsjes op een taart. Na het uitblazen van één kaarsje gaat de baby traplopen, op stoelen klauteren en spetteren in een badje. Na de taart met twee kaarsjes kunnen de kinderen paardje rijden en in de tuin spelen, na het uitblazen van drie kaarsjes kunnen ze een kruisje maken, rijden ze op een driewieler, zitten ze in een draaimolen, spelen aan het strand en gaan ze naar school. Na de taart met zes kaarsjes leren ze fietsen, spelen ze in de sneeuw en doen ze hun eerste communie. Het is duidelijk dat Debrauer hier kon putten uit een grote hoeveelheid filmmateriaal. Een duidelijke aanwijzing dat de amateurfilmcamera vaak werd aangeschaft om

het opgroeien van de kinderen vast te leggen. De film is al op de helft als we toekomen aan beelden van tieners op hun sportdagen en jongeren op hun dansavonden. In een oogwenk is de fase van verliefd, verloofd en getrouwd voorbij. Ook aan het gezinsleven wordt niet veel tijd besteed: moeder zit te breien, vader werkt in de tuin. Maar daarna is er volop aandacht voor het leven van ouderen. Zouden amateur-filmers zo gauw de kinderen het huis uit waren hun camera's vooral op hun ouders hebben gericht? Voor Lieven Debrauwer is het niet verrassend dat hij veel van het leven van ouderen laat zien. Hij maakte immers het leven van ouderen tot thema van zijn twee speelfilms en ook in zijn korte films speelt de ouderdom een belangrijke rol.

Met *C'est la vie!* geeft Debrauwer een fraaie kijk in het dagelijkse leven van de gewone Vlaming. Of waarschijnlijk eerder van de Vlaming uit de midden- en hogere klasse die zich een filmcamera kon veroorloven. En passant laat Debrauwer fraai zien hoe Vlaanderen er in de jaren afgelopen decennia uitzag, hoe men zich kleepte en in welke auto's men reed. Het Huis van Alijn kan zich geen betere film wensen om de volkscultuur van Vlaanderen in de vorige eeuw te tonen.

Inmiddels is het museum alweer een nieuw project gestart. In de vloedgolf van aandacht voor de Expo in Brussel in 1958 organiseert het museum van 19 juli tot 23 november een grote tentoonstelling onder de titel 'de Wondere Wereld van Expo 58'. En opnieuw heeft men een oproep gedaan foto's en films naar het museum te brengen. Ongetwijfeld zal dit weer mooi materiaal opleveren en ongetwijfeld kan daarvan weer een mooie compilatiefilm worden gemaakt.

Herman de Wit

SuperSens

Expert in het overzetten van
8mm, 9.5mm en 16mm film
naar o.a. DVD, harddisk en VHS

SuperSens levert u superieure kwaliteit en verleent een uitstekende service. Wij bieden u de mogelijkheid om op onze montagetafels uw films te inventariseren en monteren.

Onze medewerkers assisteren u graag bij het uitzoeken van uw materiaal. Wij behandelen uw films met de zorgvuldigheid en aandacht die ze verdienen!

Post CS gebouw
Oosterdokskade 5 / 8e etage
1011 AD Amsterdam
Tel.: 020 - 618 74 25
Email: info@supersens.nl
www.supersens.nl